

Prins Hat under jorden

Åke Holmberg, Danmark: Carlsen, 1983.

Der var engang en konge, der havde tre døtre. Alle var smukke, men den yngste var den smukkeste og den kærligste. Kongen skulle til marked, og han spurgte, hvad døtrene ønskede sig. De to ældste bad straks om flotte kjoler, halskæder, tørklæder, sølv og guld. Men den yngste Prinsesse sagde, at hun ikke havde brug for noget. ”Ja, men ønsk dog noget,” sagde kongen, som så gerne ville give hende en gave. Så sagde Prinsessen: ”Jeg har hørt om de tre syngende blade, og dem ønsker jeg mig mere end noget andet i verden.” Kongen rejste til markedet og købte smukke kjoler og smykker og tørklæder. Men de syngende blade kunne han ikke finde. Han gik fra bod til bod, men ingen havde hørt om dem. Så han forlod markedet meget nedtrykt. Da han var kommet et stykke vej, hørte han pludselig den mest vidunderlige musik, det lød som harper og strengeinstrumenter. Han red nærmere og kom ud på en grøn eng, hvor der voksede en busk. Øverst oppe sad tre gyldne blade, der bevægede sig i vinden, og fra dem kom den dejlige lyd. Kongen rakte op for at bryde kvisten af. Så hørte han en stemme, der kom fra jorden under busken. ”Lad mit løv være!” sagde en stemme. Kongen spurgte forbavset, hvem det var, og om han kunne købe bladene. ”Jeg er Prins Hat under jorden, og bladene er ikke til salg for sølv eller guld. Men du kan få mine blade på én betingelse.” ”Hvilken?” ”Du skal love at give mig det første levende væsen, du møder, når du kommer hjem.” ”Ja,” sagde kongen, og han brød forsigtigt kvisten med de tre blade.

Hjemme på slottet ventede de tre Prinsesser på deres far. ”Lad os gå ud og møde ham,” sagde den yngste. Men de andre var bange for at ødelægge deres pæne sko og strømper i det våde græs. Så gik den yngste alene. Snart hørte hun hesten trampe, men også den sødeste musik. Nu forstod hun, at hendes far havde skaffet de tre syngende blade, hun så længe havde drømt om. Hun løb ham i møde så hurtigt, hun kunne. Kongen sad på hesten, tavs og bleg. Det første levende væsen, han mødte, var ikke hans hund, som han forventede, men hans kæreste datter. Men et kongeord kan ikke brydes. På slottet blev der stor sorg, da de hørte, hvad der var sket. Med tungt hjerte red kongen med sin yngste datter til busken og efterlod hende der. Prinsessen græd bitterligt med de tre blade i hånden.

Så åbnede jorden sig under hende, og hun befandt sig i en stor hal under jorden, hvor det funkede med guld og sølv. Men der var ikke et levende væsen. Hun gik rundt og kiggede på alle herlighederne. Da hun blev træt, lagde hun sig i en stor seng. Pludselig slukkede lysene i sølvstagerne, og Prinsessen hørte en dør åbne sig og lette trin nærmede sig. En hånd tog hendes. ”Jeg er Prins Hat under Jorden, og jeg vil dig ikke noget ondt,” sagde en stemme. Prins Hat fortalte, at en ond heks havde forhekset ham og bestemt, at han aldrig måtte vise sig for noget menneske. Men hvis Prinsessen ville være hans dronning og være tro mod ham uden at vide, hvordan han så ud, ville han en dag blive fri for heksens magt. Mens Prinsen talte, vågnede Prinsessens kærlighed til ham. ”Jeg vil, hvad du vil,” sagde hun. Og nu levede Prins Hat og hans Prinsesse glade i deres underjordiske hjem. Hver morgen når solen stod op, forsvandt Prinsen. Men når Prinsessen følte sig trist, behøvede hun blot at lytte til de tre blade, der sang og spillede for hende. Så blev hun straks glad igen. Efter en tid fik de en lille søn. Hele dagen legede Prinsessen med den lille og længtes efter sin mand. En nat kom Prins Hat hjem og fortalte: ”Din far vil gifte sig, han vil ikke leve alene længere. Hvis du vil, kan du gå til brylluppet og tage den lille med dig.” Prinsessen blev meget glad og ville rejse. ”Men du må love ikke at sige noget om mig. Du må ikke røbe min hemmelighed!” Og det lovede Prinsessen.

Da hun kom til slottet, blev der stor glæde, da kongen så sin yngste datter og hendes lille søn. Da kongen og den nye dronning havde omfavnet hende, begyndte de at udspørge hende om Prins Hat. Prinsessen, som

huskede sit løfte, svarede ingenting. Men den nysgerrige dronning blev ved og ved. Endelig sagde kongen: "Åh, hvad gør det for os. Det vigtigste er, at min datter er glad." To år senere blev Prinsessens ældste søster gift. Prinsessen havde fået endnu en søn, og hun gik til bryllup med de to børn. Alle var glade for at se hende, og alle var nysgerrige, især dronningen. Men de fik ikke noget at vide. Så blev hendes anden søster gift. Nu havde Prinsessen to sønner og en datter, og hun gik til brylluppet med dem alle tre. Denne gang var dronningen snu. Hun vidste, at en mor allerhelst taler om sine børn, så hun begyndte at tale om de søde små børn. Så kære de var! Aldrig havde hun set så smukke børn! De lignede sikkert deres far, hvor måtte han være smuk! Og da dronningen talte så smukt, glemte Prinsessen sit løfte og tilstod, at hun aldrig havde set sin mand. "Det var det mærkeligste, jeg nogensinde har hørt!" udbrød dronningen. "Tænk ikke engang at vise sig for sin egen kone! Men jeg ved, hvad du skal gøre!" Da Prinsessen tog hjem, gav dronningen hende en ring, et flintestål og et stearinlys. "Hvis du vil se din mand, som han virkelig er, da stå op om natten og slå flint mod stål, så en gnist går gennem ringen og tænder lyset. Men vær forsigtig, så han ikke vågner op!"

Da Prinsessen kom hjem til Prins Hat, gjorde hun som dronningen sagde. Da Prinsen var faldet i søvn, tændte hun lyset gennem ringen. Stille krøb hun op i sengen og lyste på Prins Hat. Hun så, at han var den smukkeste mand, hun nogensinde kunne drømme om. Han var så smuk, at hun ikke kunne holde op med at se på ham. Mens hun stod der, faldt en dråbe stearin fra lyset på Prinsens hånd. Prinsen vågnede og indså straks, hvad hun havde gjort. Pludselig forsvandt alt. De syngende blade tav og den smukke hal blev til en hule fuld af kravlende tudser og slanger. Der stod Prinsen og Prinsessen med tre små børn i den mørke nat og Prins Hat var blevet blind. Nu fortrød Prinsessen bittert, at hun havde glemt sit løfte. Hun græd og bad om, at han ville tilgive hende. Prinsen sagde: "Prøven var for svær for dig, men selvfølgelig tilgiver jeg dig, min kæreste. Nu skilles vore veje, og du skal vende tilbage til din far med vores børn!" "Nej, jeg vil følge dig, så længe jeg lever," sagde Prinsessen og tog den blinde Prins Hat i hånden og forlod hulen under den grønne busk, hvor ingen blade sang længere. "Jeg vil aldrig svigte dig." Hun gik med ham og de tre børn ud i den mørke skov. Da de havde gået længe, spurgte Prins Hat: "Min elskede, ser du noget?" "Jeg ser kun skov og grønne træer," svarede Prinsessen. De gik og gik og endelig spurgte Prinsen igen, om hun kunne se noget. "Jeg ser kun skov og grønne træer," sagde hun igen, og de gik videre. Efter lang tid spurgte Prinsen tredje gang: "Min elskede, ser du noget?" "Ja, nu kan jeg se et stort hus. Taget skinner som kobber." "Det er min ældste søsters hus," sagde Prins Hat. "Gå hen og hils fra mig og bed hende, om hun vil tage sig af vores ældste søn. Men hun må ikke se mig, for så skal vi to skilles for altid." Prinsessen gjorde, som han sagde, selvom det stak i hendes hjerte. Og søsteren undlod at møde sin bror, da Prinsessen fortalte hvad der ville ske. Så gik de videre med deres to børn, og Prinsen spurgte: "Min elskede, ser du noget?" "Jeg ser kun skov og grønne træer." De gik videre og igen spurgte Prinsen: "Kan du se noget, min kæreste?" "Jeg ser kun skov og grønne træer," svarede Prinsessen igen. Så spurgte Prinsen for tredje gang: "Min elskede, ser du noget?" "Ja, jeg ser et stort hus med et tag, der skinner som sølv." "Det er min anden søsters hus. Gå ind og lad vores yngste søn blive hos hende. Men husk hvad jeg sagde. Hun må ikke se mig." Prinsesse adlød ham igen. Det var meget trist at opgive sin søn, men hun huskede at fortælle hans søster, at hun ikke måtte se sin bror. De vandrede videre. Snart spurgte han: "Min kæreste, ser du noget?" "Jeg ser kun skov og grønne træer," svarede Prinsessen. Da de havde gået et stykke tid spurgte Prins Hat igen: "Min kæreste, ser du noget?" "Jeg kan kun se skov og grønne træer," sagde Prinsessen. De gik videre og for tredje gang spurgte Prinsen: "Min kæreste, ser du noget nu?" "Ja, nu kan jeg se et stort hus. Taget skinner som guld." "Det er min yngste søsters hus", sagde Prinsen. "Her må du forlade vores lille datter, men husk, at hun ikke må se mig." Prinsessen gik derind med sin lille pige. Det stak så slemt i hendes hjerte, da hun skulle efterlade hende, at hun faldt om i søsterens arme, så hun fik ikke sagt noget. Og søsteren gik med hende ud og omfavnede sin broder. Da Prinsen forstod, hvem han havde for sig, blegnede han. "Kære, det skulle du ikke have gjort, nu ser vi aldrig hinanden mere," sagde han. I det øjeblik kom en mørk sky ned fra himlen og Prins Hat forsvandt i luften som en fugl.

Prinsessen og svigerinden var ude af sig selv af fortvivelse. De stod der og kiggede efter ham. Prinsessen græd og sagde, at hun var nødt til at lede efter Prins Hat, om hun så skulle lede i hele verden. "Det eneste råd, jeg kan give dig, er at gå til det store bjerg derovre," sagde svigerinden. "Der bor en gammel troldkælling, hun ved måske, hvor min bror er nu." Prinsessen takkede hende og begyndte sin ensomme vandring. Hun gik hele dagen og om aftenen så hun et lys oppe på bjerget. Det kom fra en hule, og da hun møjsommeligt kravlede op, så hun en række småtrolde omkring et bål. Der sad en gammel troldkælling, grim og med plirrende øjne. Prinsessen hilste så høfligt, som hun kunne, "God aften, kære mor!" "God aften selv. Hvad er du for en at komme og hilse så smukt? Her har jeg siddet i over fem hundrede år, men aldrig har nogen kaldt mig kære mor." Prinsessen fortalte sin historie, og spurgte, om hun vidste, hvor Prins Hat under jorden var. "Nej, jeg ved det ikke," svarede troldkællingen. "Men da du har været så venlig og kaldte mig kære mor, vil jeg vise dig, hvor min søster bor. Hun er dobbelt så gammel som jeg er, og måske hun kan give dig svar." Prinsessen overnattede i bjerget, og om morgenen fik hun en afskedsgave. "Det er en spinderok af guld, der spinder bedre end nogen anden rok. Måske vil du få nytte af min gave," sagde den gamle. En af troldebørnene gik med Prinsessen på vejen. De gik gennem de dybe skove, og om aftenen nåede de et højt bjerg. "Nu har jeg vist dig vejen til mors søster," sagde trolde og forsvandt.

Prinsesse klatrede længere op ad det stejle bjerg. Højt oppe kunne hun se et lys, der kom fra en klippehule.

Inde i hulen sad småtrolde omkring et bål, og længst borte sad en gammel troldkælling, der var forfærdelig at se på. Hendes hoved rokkede frem og tilbage. Prinsessen trådte frem og hilste så høfligt, som hun kunne. "God aften, kære mor!" "God aften selv. Hvad er du for en at komme og hilse så smukt? Her har jeg siddet i over tusinde år, men aldrig har nogen kaldt mig kære mor." Prinsessen fremlagde sin sag og spurgte, om hun vidste, hvor Prins Hat under jorden var. "Nej, jeg ved det ikke," sagde den gamle kvinde. "Men det var pænt af dig at kalde mig kære mor, så jeg vil prøve at hjælpe dig så godt jeg kan. Måske min søster, der er dobbelt så gammel som jeg, kan hjælpe dig." Prinsessen blev der om natten, og som afskedsgave fik hun en ten af guld. Også denne gang, fik hun en vejviser med. De vandrede hele dagen gennem skovene og om aftenen så Prinsessen et glimt af lys fra toppen af et bjerg. "Nu har jeg vist dig vejen. Her bor min mors ældste søster," sagde trolde og forsvandt.

Prinsessen klatrede alene op ad bjerget. Snart så hun bål tændt inde i en hule. Omkring bålet sad en masse småtrolde. Der sad også en grim gammel troldkælling, der havde så en lang næse, at den stødte sammen med hagen. Prinsessen hilste så høfligt, som hun kunne. "God aften, kære mor!" "God aften selv. Hvad er du for en at komme og hilse så smukt? Her har jeg siddet i over to tusind år, men aldrig har nogen kaldt mig kære mor." Prinsessen forelagde sin sag og spurgte efter Prins Hat under jorden. Den gamle troldkælling tænkte længe. Endelig sagde hun: "Jeg har hørt om Prins Hat og ved nok, hvor han er. Men han er nu i heksens vold. Hun har forhekset ham, så han helt sikkert vil glemme dig og alt andet. Fordi du var så god at kalde mig kære mor, vil jeg i det mindste hjælpe dig så meget jeg kan. I morgen tidlig skal du gå mod solen. Det bringer dig til et stort slot, hvor heksen bor og der er også din kærester, den fortryllede Prins. Held og lykke!" Som afskedsgave fik Prinsessen en pung som altid var fuld, hvor mange penge, man end gav ud. Den gamle troldkælling forklarede, hvad Prinsessen skulle sige og gøre, når hun mødte den magtfulde heks. Prinsessen takkede og lovede at gøre som hun sagde. Hun vandrede gennem de mange grønne skove og kom til et slot, som var så stort, som hun aldrig havde set før. Derinde var hendes mand! Hun åbnede døren. En høj og smuk kvinde modtog hende. Prinsessen forstod straks, at det var heksen. "Hvem er du? Hvor er du fra?" "Jeg er bare en stakkels fattig pige," svarede Prinsessen, som troldkællingen lærte hende at sige. "Kan jeg få lov at hvile ud hos dig? Jeg har vandret så langt." "Du kan ligge i gåsehuset. Det er godt nok til dig," svarede den onde heks.

Prinsessen flyttede ind i gåsehuset. Hun skrubbende og fejede det, til det skinnede, som troldkællingen havde lært hende. Så tog hun rokken og spandt det fineste garn. Det var en fremragende spinderok, det gik af sig selv. Så vandt hun tråden op på tenen, der senere blev til en væv, som vævede guldtøj. Så beklædte

hun gåsehuset både indvendigt og udvendigt med guldstof, der skinnede og lyste. Endelig tog hun pungen frem og købte mad og vin og alt godt, man kunne købe for penge. Da alt var parat, inviterede hun heksen og hendes datter til middag. Den nysgerrige heks lovede straks, at de ville komme. Efter det lækre måltid, var heksen i højt humør. Prinsessen viste sine tre gaver frem: rokken, tenen og pungen. Heksen blev ude af sig selv af begejstring og ville købe de vidunderlige ting. "Sælge dem, det gør jeg ikke," sagde Prinsessen, men på én betingelse, kan du få dem." "Hvilken betingelse?" spurgte heksen. "At jeg må møde Prins Hat og tale med ham alene i tre nætter." Heksen vidst først ikke, hvad hun skulle svare. Til sidst gik hun ind på betingelsen, men hun havde sine egne snedige planer. Hun fik sin datter til at skjule sig i Prins Hats værelse om natten for at fortælle hende alt, hvad der skete.

Lige før Prinsessens besøg gav heksen Prins Hat et stærkt sovemiddel i et bæger. Prinsen drak det i en slurk, da heksen lovet at lade ham alene, hvis han gjorde det. Så kunne Prinsessen endelig møde ham. Men da sov han allerede dybt og kunne ikke høre hende. Prinsessen græd og gjorde alt for at vække ham. Hun fortalte, hvordan hun gik i så lang tid for at finde ham. Men alt var forgæves, og om morgenen måtte hun forlade ham. Datteren hørte hvert ord, hun havde ondt af Prinsessen og ønskede ikke at forråde hende. Til heksen sagde hun, at Prinsessen snakkede en hel masse sludder.

Så kom den anden aften. Også denne gang blev Prins Hat lokket til at drikke heksens drik. Da Prinsessen kom ind, sov han. Prinsessen græd og bad om tilgivelse. Hendes hjerte var ved at bryde af sorg. Datteren hørte alt, og nu begyndte hun at tænke over, hvordan hun kunne hjælpe Prinsessen. Prinsen sov hele natten og om morgenen måtte Prinsessen forlade ham.

Den tredje aften inviterede heksen igen Prins Hat til at drikke ligesom før. Men denne gang gjorde datteren, der stod bag heksen, et tegn til ham. Prinsen blev mistænksom og hældte i hemmelighed drikken ud. Så lod han som om han sov. Heksen smilede i sit falske hjerte, da hun så, at han sov og lod Prinsessen komme ind. Datteren havde gemt sig i værelset, som hun havde fået besked på. Da Prinsessen kom ind til Prins Hat, kunne han først ikke genkende hende, så forvirret var han ved heksens magiske drikke. Prinsessen græd og undskyldte og fortalte om alt, hvad hun gik igennem hans skyld. Da begyndte Prinsen at huske. Det følte, som om han var vågnet af en ond drøm. Han tog Prinsessen i sine arme og kyssede hende. Og hvor der havde været sorg og jammer, blev der nu glæde og munterhed. Men da de stod og havde glemt hele verden, hørte de pludselig en kiste blive åbnet. Det var heksens datter. "Vær ikke bange," sagde hun, "jeg vil ikke svigte jer. Jeg er ikke heksens virkelige datter, men hendes steddatter. Hun har forhekset mig, så jeg er nødt til at blive her og adlyde hendes onde bud. Jeg ønsker intet mere end at komme væk herfra, og hvis vi tre holder sammen, kan vi slå den onde heks ihjel. Den eneste måde at udrydde hekse er at skolde dem ihjel." Sammen lagde de en plan. Prinsen lagde sig til at sove og Prinsessen gik tilbage til gåsehuset.

Nu var heksen glad og munter. Hun havde lokket de værdifulde ting fra Prinsessen, og nu ville hun endelig gifte sig med den smukke Prins. Og en virkelig stor bryllupsfest ville hun holde. Hun inviterede alle sine slægtninge, både trolde og dværge, hekse og jætter. Hun lod hente de store gryder, der rummede atten okser på en gang. Et stort bål blev tændt, og atten okser blev slagtet. Heksen, der jo havde fået så god mad hos Prinsessen, spurgte hende, hvordan hun skulle gøre for at få kødet virkelig mørt og lækkert. "Så skal ilden være så stærk som mulig, og så er du nødt til at lade bouillonen koge indtil kedlen bliver helt blå i bunden," sagde Prinsessen. Dette mente heksen var en klog rådgivning, og hun befalede at fyre endnu mere op under gryden, så det boblede og sprøjtede over kedlens kant. Efter noget tid sendte hun Prinsessen op på stigen for at kigge. "Nej, den gryde er ikke blå endnu på bunden," sagde Prinsessen. Så sendte heksen Prins Hat, men han kunne heller ikke se nogen blå mærker. "Det var dog besynderligt," hvæsede heksen. Nu ville hun selv se efter! Men lige da hun stod bøjet over grydens kant og kiggede ned i boblerne tog Prins Hat fat i hendes fødder, og hun blev kastet hovedkulds ned i det kogende vand, der sprøjtede højt op i himlen. Og således var det for evigt ude med den onde heks!

Prins Hat og Prinsessen tog den gyldne rok, tenen og pungen og rejste ud af heksens rige over stok og sten og gennem skov og lund. Da de havde gået længe, kom de til et slot, der blinkede i solskinet. På slottets gård voksede en busk, og da de kom nærmere, hørte de en dejlig musik som af harper og syngende fugle. Det var de tre syngende blade, som Prinsessen fik af sin far. Deres glæde blev endnu større, da de pludselig så deres tre børn og Prinsens tre søstre komme imod dem. De levede glade og tilfredse, og historien om Prinsen og hans Prinsesse Hat og deres trofaste kærlighed gik hele verden rundt. De tre blade spiller dag og nat, selv i dag, hvis nogen længes eller er træt eller nedtrykt, så behøver de kun at lytte til de syngende blade, så føler de sig som glade børn.